

# Inntekten er fortsatt lav

**I**nntekten per årsverk i landbruket økte med over 46.000 kroner fra 2011 til 2012. Det er gledelig. Men bondeorganisasjonene har rett i at tallene ikke er til å juble over.

**For selv om** inntektsveksten er god, skjer veksten fra et lavt nivå. Vederlaget for alt arbeid og egenkapital per årsverk, enkelt kalt bondeinntekten, var på 268.800 kroner i 2012. I snitt har norske gårdsbruk 1,64 årsverk. Lønnsevnen per time er likevel bare 137 kroner per time. Sammenlignet med andre yrkesgrupper, er det svært lavt. Minstelønn for fast ansatt ufaglært arbeidskraft i landbruket er 125,30 kroner per time.

**Bondens inntekt** er i noen grad politisk styrt, men avhenger også mye av om årene er gode eller dårlige. Derfor vil enkeltår være

relativt uinteressante. Tallene fra driftsgranskningene, som Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning la fram på tirsdag, viser at inntektsveksten ser mindre pen ut hvis man holder sammen flere år. For 2011 og 2012 samlet, er inntektsveksten på 20.000 kroner i snitt per årsverk. Det gir et bedre bilde av den reelle utviklingen for næringen.

**Regjeringen Solberg** har gitt positive signaler om at den ønsker å gjøre landbruket til en attraktiv næring for ungdom. Hvordan regjeringen skal få til det, er mer usikkert. Å sørge for økt lønnsevne, er riktig vei å gå. Forutsigbare rammevilkår er et annet stikkord.

**Årets jordbruksoppgjør** skulle, ifølge avgått landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum, være starten på en opptrapping av

## Oppsummert

### Inntektsøkning

**1** Inntekten per årsverk i landbruket økte med over 46.000 kroner fra 2011 til 2012.

### Riktig bilde?

**2** Inntektsutviklingen må ses over tid. Ser man 2011 og 2012 samlet, er inntektsveksten på 20.000 kroner i snitt.

### Opptrapping

**3** Skal regjeringen lykkes med å gjøre landbruket til en attraktiv næringsvei, må bondens rammevilkår bedres vesentlig.

bondeinntektene. Med ny politisk sammensetning av Stortinget, er det dessverre høyst usikkert om den nye regjeringen vil følge opp.

**Regjeringen har** så langt innført avgift på den tidligere avgiftsfrie dieselen, den har endret arveavgiften på en måte som gir bønder økt skatt ved arveovertakelse og den har økt økt gebyrer for bruk av Mattilsynets tjenester. Bønder får også generelle skattelettelser og arveavgiftslettelser, så helsvart er det ikke. Men enkeltbønder kan få en solid utgiftsmell på flere felt.

**Det vil vanskeliggjøre** de kommende jordbruksforhandlingene. Skal regjeringen lykkes med å gjøre landbruket til en attraktiv næringsvei, må de generelle rammevilkårene bedres vesentlig.

# SAGT

av andre



FOTO: NTB SCANPIX

**Politidirektør: Odd Reidar Humlegård.**

## Politianalyse 1

\* «Det blir nærmest som å være hjemme alene. Da sier det seg selv at vi også vil slite med rekrutteringen og kontinuiteten.»

**Politidirektør Odd Reidar Humlegård til VG om lensmannskontorer med en til to ansatte.**

## Politianalyse 2

\* «Ta Helgeland som eksempel: Der vi har to-tre operative tjenestebiler disponible, har ambulansetjenesten 15 biler, tre båpter og helikopter.»

**Sigve Bolstad, leder av Politiets Fellesforbund, forklarer ulike responstider til VG.**

## Politianalyse 3

\* «Politiet må reise 182 kilometer hver vei for å stå i vitneboksen i noen minutter.»

**En oppgitt politimester, Ellen Katrine Hætta i Øst-Finnmark, til VG.**

## PISA 1

\* «Norske 15-åringer er dårligere i mattetester enn jevnaldrende i Shanghai. Det skal de være glade for.»

**Politisk redaktør Marie Simonsen i Dagbladet om puggelever som drilles til PISA-tester.**

## PISA 2

\* «PISA-undersøkelsen tyder på at elevene nå er roligere enn før. Vi får bare håpe at det ikke skyldes at elevene nå er så opp-tatt med Facebook at de glemmer å bråke.»

**Andreas Wiese i Dagbladet.**

## Oljeeventyr

\* «Det er en myte at det er oljen som har gjort oss rike. Det er arbeid og fornuftig fordeling vi lever av i Norge.»

**Ali Esbati, daglig leder i Manifest Analyse, i Aftenposten.**



Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf. 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

# Gammeldags julestemning

## DAGENS GJEST

«**Nordmenn ønsker seg** ingenting til jul», het det nylig i Dagsavisen. Bak oppslaget gjemte det seg en spørreundersøkelse utført av Oslo Handelsstand Forening. Nesten åtte prosent av de spurte opplyste at de ikke hadde behov for pakker under juletreet, mens ytterligere sju prosent var usikre på hva en eventuell ønskeliste skulle inneholde. Deretter fulgte forhåpninger om reiser, penger, bil, bøker, verdensfred, hus og klær. Men prosentsatsene var lave. Skremmende lave for handelsstanden.

**Så kan en** selvfølgelig spørre om hvorfor dette skjer. Hva er det med julen som får oss til å trekke et lettelsens sukk når den er over? Hvor ble det av Juleevangeliet, Musevisa og barns glede over en halv appelsin og to rosiner i et silkepapir? Kanskje er det en myte, kanskje er begeistring like stor nå som før, kanskje er det bare femtiåringen som er blitt mer gretten med årene?

**Men jeg tror** ikke selv på det jeg nå skriver. Det er noe som mangler. Hvor ble det av stemningen i byens gater? Jeg tenker ikke på travelheten, luktene eller spesial-

butikkene, men på alt dette andre som skaper forventninger om at noe er i gjære. Jeg tenker først og fremst på julegatene og butikkenes utstillingsvinduer. De blir fremdeles pyntet og tent, med det er også det peneste du kan si som om saken. I alle fall på Hedemarken. For girlanderne som tidligere hang fra husvegg til husvegg med klare lyspærer, siste natts snø og ekte granbar, er for lengst effektivisert bort av flinke regnemestre. Det at noen hadde gjort seg flid med å lage dem, henge dem opp og så tenne dem til alles fryd, var en verdi det ikke fantes tall for. Dessuten julevinduene, dekorasjonene, den bukkende nissen og modelltoget som kjørte rundt og rundt. Butikkeiere kunne planlegge årets juleutstilling i ukevis. Sammen med julegatene, ble vinduene en del av stedets sjel den siste måneden før jul.

**Da Hamar Arbeiderblad** 7. desember presenterte årets julepynting av Brumunddal, Hamar Moelv, Stange og Løten, var dommen til dels knusende. Kort oppsummert ser det ikke ut. Det er billig, stygt, sjelløst og fritt for alt vi forbinder med glede. Stange sentrum kom dårligst ut med terningkast en og karakteristikken «jul i stussligstua». Nådeløst het det at førsteintrykket «er at man har



**Sjur Harby**

Sjur Harby er arkeolog og skribent

## IKKE JUKS

«Selvfølgelig har Røros både utseendet og stemningen på sin side, men de jukser ikke med pynten.»

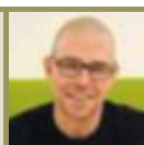
kommet til han litt slitne mannen på noen-og-førti, som egentlig hadde tenkt å la julen forbigå i stillhet, men som plutselig får besøk og i ren desperasjon må henge opp noe han fant bakerst i skapet». Jeg føler meg truffet. På Hedemarkens vegne.

**Annerledes er det** på Røros. Samme lørdag som Hamar Arbeiderblad drepte julepyntingen lokalt, var det endeløse køer og julemarked i Bergstaden. Togene fra Trondheim hadde ikke annet enn ståplasser å tilby dem som ville med. Selvfølgelig har Røros både utseendet og stemningen på sin side, men de jukser ikke med pynten. Det er ekte saker, og det er hengt opp for å gjøre byen attraktiv i en tid der kulde og snø burde holde folk på avstand.

**Strengt tatt er det** ingen grunn til å reise til Røros for å hente inn en eim av jul. Snøen hadde falt over hele Østlandet denne helgen. Løten og Hamar, Melhus eller Sokna kunne alle ha gjort akkurat det samme som Røros, Norsk Folkemuseum eller Maihaugen. Det handler om omsorg og omtanke i det daglige og om å dempe spargleden og effektiviteten i årets siste uker. For hvem kan tro på skogfylket Hedmark når vi pynter oss med grønn plast til jul?



**Sjefredaktør/daglig leder:**  
Mari Velsand  
mari.velsand@nationen.no



**Nyhetsredaktør:**  
Rino Andersen  
rino.andersen@nationen.no



**Politisk redaktør:**  
Pernille Huseby  
pernille.huseby@nationen.no